

ЄВРОПЕЙСЬКА КРЕДИТНА ТРАНСФЕРНО-НАКОПИЧУВАЛЬНА СИСТЕМА
ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ (ECTS)

Гришук О.К., кандидат технічних наук, Національний транспортний університет, Київ,
Україна

Язвінська О.М., кандидат історичних наук, Національний транспортний університет, Київ,
Україна

Ткаченко В.А., Національний транспортний університет, Київ, Україна

EUROPEAN COMMUNITY COURSE CREDIT
TRANSFER SYSTEM OF THE EDUCATIONAL PROCESS (ECTS)

Gryshchuk O.K. Ph.D., National Transport University, Kyiv, Ukraine

Yazvinska O.M., Ph.D., National Transport University, Kyiv, Ukraine

Tkachenko V.A., National Transport University, Kyiv, Ukraine

ЕВРОПЕЙСКАЯ КРЕДИТНАЯ ТРАНСФЕРНО-АККУМУЛИРУЮЩАЯ СИСТЕМА
ОРГАНИЗАЦИИ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА (ECTS)

Гришук А.К., кандидат технических наук, Национальный транспортный университет, Киев,
Украина

Язвинская Е.Н., кандидат исторических наук, Национальный транспортный университет,
Киев, Украина

Ткаченко В.А., Национальный транспортный университет, Киев, Украина

Постановка проблеми. Інтеграція України до європейського освітнього простору потребує перегляду традиційних підходів до підготовки фахівців у вищій школі та моніторингу ефективності здійснюваних заходів. Актуальність статті детермінована необхідністю визначення основних аспектів академічної та професійної мобільності сучасного фахівця у контексті запровадження Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (European Community Course Credit Transfer System – ECTS) як важливого пріоритету Болонського процесу.

Новий Законі України “Про вищу освіту” від 01.07.2014 р. № 1556-VII визначає ECTS як систему трансферу і накопичення кредитів, що використовується в європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ECTS [4].

Ступінь розробленості проблеми. Проблематика викликає жвавий інтерес вітчизняних дослідників, серед яких: В. Андрущенко, І. Бабин, Я. Болюбаш, В. Грубінко, П. Давидов, Л. Даниленко, Ю. Демідова, І. Дичківська, М. Дмитриченко, М. Головань, В. Журавський, М. Згуровський, Б. Клименко, В. Кремень, Г. Лисак, Є. Пінчук, П. Сікорський, І. Совсун, М. Степко, Л. Товажнянський, В. Шинкарук, О. Язвінська, В. Ямковий та ін.

Мета статті. Автори знаходять свій ракурс у розгляді специфіки нового підходу до потенціалу ECTS у контексті сприяння академічній і професійній мобільності сучасного фахівця.

Основний зміст роботи. Поняття “кредит-системи” вперше ввів президент Гарвардського університету, відомий діяч американської освіти Чарльз Еліот у 1969 р. Протягом наступних 10 років ця система була впроваджена не лише в Гарвардському університеті, а й в інших вищих навчальних закладах країни. Із 1992 р. почався другий етап розвитку “кредит-системи”. Комітет Національної освіти США запровадив кредити не лише в коледжах, але й у середніх школах, почав визначати кредитом обсяг змісту бакалаврського, магістерського та докторського ступенів.

Уже у той час у США система кредитів розглядалася як міра, заснована на часі навчання. Пріоритетом тут є такий феномен, як модульний курс із його “заліковими одиницями”. Вимоги до отримання ступенів представлені заліковими одиницями, а не оцінками іспитів або курсових робіт. Ці результати під спільною назвою “залікові одиниці” є своєрідною “мірою обігу”, “навчальною валютою” в системі вищої освіти США. “Залікові одиниці”, які накопичуються та зберігаються,

можуть передаватися з одного навчального закладу до іншого, з одного факультету на інший. Подібна практика дозволяє тимчасово припинити навчання з правом відновлення його пізніше. Система залікових одиниць значно полегшує перехід студентів із одного інституту до іншого й уможливує зв'язок між перерваним і відновленим навчанням. Відтоді система кредитів постійно вдосконалювалася.

Механізм накопичення кредитів було майже одночасно розроблено та запроваджено в Об'єднаному Королівстві, що було зумовлено прагненням до впорядкування й уніфікації системи численних кваліфікаційних свідоцтв, визначивши для кожного з різновидів певну кількість кредитів [12, с. 140–141].

Нині у світовій практиці вищої освіти використовують різноманітні системи залікових одиниць (рис. 1).

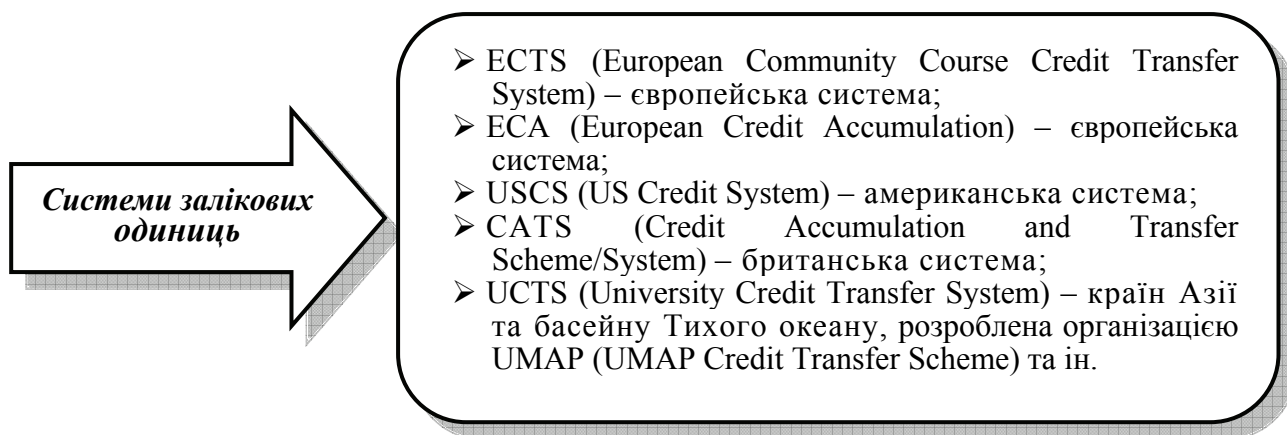

Рисунок 1 – Світові системи залікових одиниць

ECTS було розроблено у рамках міжнародного проекту SOCRATES/ERASMUS, спонсованого Європейською комісією протягом 1988–1995 рр., та апробованого у 145 вищих навчальних закладах Європи. У 1996–1997 рр. систему ECTS використали ще 38 університетів і 36 вищих навчальних закладів неуніверситетського типу. Експеримент засвідчив, що система ECTS показала себе ефективним інструментом для створення прозорих навчальних планів і сприяла академічному визнанню. У 1997–1998 рр. у 772 вищих навчальних закладах, а через два роки (1998–1999 рр.) ще у 290 було прийнято систему ECTS [12, с. 134–135]. 1997 року ECTS було рекомендовано до широкого використання Лісабонською Конвенцією з визнання кваліфікацій, що стосуються вищої освіти в європейському регіоні [1], а 1999 року вона стала однією з ключових вимог Болонської декларації [2], пізніше – інших основоположних документів Болонського процесу.

В основу системи ECTS покладені такі принципи:

- дотримання автономії країн і вищих навчальних закладів у галузі освітньої політики;
- міжнародна “прозорість” існуючих національних/регіональних освітніх систем і кваліфікацій має поліпшуватися;
- сумісність із будь-якою національною/регіональною освітньою системою, у якій може діяти або не діяти кредитна система;
- ECTS має застосовуватися до всіх видів програм і форм вищої освіти (денна, вечірня/заочна, дистанційна), а також охоплювати такий вид навчання, як навчання впродовж усього життя;
- використання існуючих механізмів системи ECTS: кредити, міжнародне перезарахування залікових кредитів, інформаційний пакет, реєстрація оцінки знань тощо;
- сумісність із загальноєвропейським “Додатком до дипломів” (Diploma Supplement), що пояснює та робить прозорими академічні та професійні кваліфікації вищої освіти [12, с. 135].

Передусім ECTS як система накопичення та передачі кредитів надає нові можливості тим, хто навчається. Зокрема, студенти можуть:

- переходити від вивчення однієї галузі знань до вивчення іншої всередині одного вищого навчального закладу;
- вивчати дисципліни інших вищих навчальних закладів у своїй країні або за рубежом;
- накопичувати кредити за попереднє навчання або навички (APL – акредитація попереднього навчання), отримані як традиційним, так і нетрадиційним шляхом, через навчання на робочому місці (APE – акредитація попереднього навчання методом експерименту);

- використовувати академічні кредити як кошти одержання звільнення від іспитів (тестування) зарубіжних і вітчизняних професійних освітніх агентств, і навпаки;
- поєднувати навчання повного академічного дня з вечірнім навчанням; продовжувати навчання після перерви [12, с. 133–134].

У контексті вищезазначеного доцільно ще раз наголосити на головних функціях ECTS. *Перша* – сприяння мобільності студентів і викладачів і спрощення переходів з одного університету до іншого. *Друга* – акумулююча: чітке визначення обсягів проведеної студентом роботи з урахуванням усіх видів навчальної та наукової діяльності. Сума кредитів визначає, на що здатний студент, який навчається за певною програмою.

Розглядаючи ECTS як систему накопичення і трансферу кредитів, можна дійти висновку, що передусім йдеться про те, щоб розділити навчальне навантаження на кредити, однакові в межах національної системи освіти. Згідно з офіційним європейським Довідником користувача ECTS, “кредити ECTS ґрунтуються на навчальному навантаженні, необхідному студентам для досягнення очікуваних результатів навчання. Результати навчання описують те, що, як очікується, має знати, розуміти чи вміти робити студент після успішного закінчення процесу навчання. Вони пов’язані з дескрипторами рівнів національних і європейської рамок кваліфікацій” [3].

Отже, як система організації навчального процесу ECTS вміщує основні три складові: **кредит, модуль, оцінювання** (рис. 2).

Рисунок 2 – Складові ECTS

Кредити ECTS – це відносне, а не абсолютне мірило навчального навантаження студента. Вони лише визначають, яку частину загального річного навчального навантаження становить один елемент навчального плану в закладі чи на факультеті, який призначає кредити. (Об’єм роботи студента, відображений у навчальному кредиті, представлений на рис. 3.).

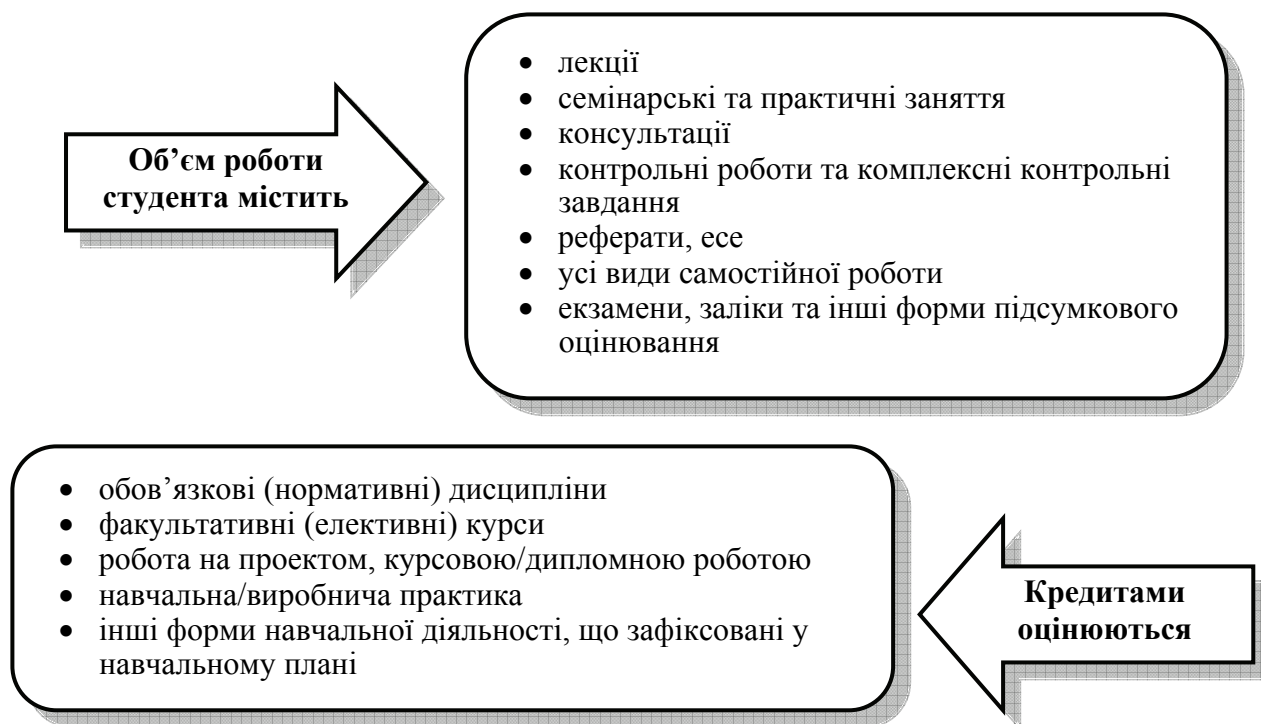

Рисунок 3 – Об'єм роботи студента, відображений у навчальному кредиті

Отже, кредит забезпечує контроль повного обсягу навантаження студента, оскільки уможливує кількісно охарактеризувати кожен навчальну дисципліну. Навіть за розгорнутої системи елективних курсів (курсів за вибором) система кредитів дозволяє відслідковувати виконання кожним студентом програми для отримання академічного ступеня.

Кредит-години вказують на структуру процесу навчання і відображають лише час, витрачений на певний предмет. Однак, вони не показують рівень знань студента. Різниця між успіхами студентів обумовлюється оцінкою. Студент отримує кредит (кредитну оцінку) лише після успішного завершення навчальної дисципліни, після виконання всіх вимог до курсу (всі форми оцінювання, успішні заліки, екзамени).

Результати екзаменів і заліків зазвичай виражаються в оцінках. Питання перезарахування оцінок – одна з найсуттєвіших проблем учасників ECTS, адже в Європі існує багато систем оцінювання. Тому постало нагальне завдання щодо активізації роботи з впровадження європейських критеріїв оцінювання знань студентів, їх практичної підготовки, компетентності, ефективності наукових досліджень. Саме з такою метою розроблено **шкалу оцінювання ECTS**, у якій національна шкала оцінок перекладається на семиступінчасту модель, за допомогою якої оцінки, отримані в різних країнах, можуть бути співвіднесені між собою (табл. 1).

Таблиця 1 – Шкала оцінювання: ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C	задовільно	
64–73	D		
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Ще однією важливою складовою ECTS є **Додаток до диплома** – додатковий документ, який надають разом із дипломом про вищу освіту. Додаток до диплома розроблено Європейською комісією, Радою Європи та ЮНЕСКО для того, щоб установити міжнародне пересування та спростити академічне та професійне впізнавання кваліфікацій. Документ, закріплений за дипломом про вищу освіту, складають національною й англійською мовами із зазначенням сутності, рівня, змісту та статусу навчання. Додаток до диплома містить додаткову інформацію про національну систему вищої освіти. У ньому описується здобута кваліфікація (ступінь) вищої освіти за загальноприйнятим в європейському просторі вищої освіти зразком, де зазначається інформація про власника диплома, здобуту кваліфікацію, перелік вивчених дисциплін (модулів) та його успішність, систему оцінювання, академічні та професійні права.

Термін “диплом” має тут розширене значення, оскільки йдеться про довільні освітні документи атестаційного характеру (освітні кваліфікації). Класифікація ступенів і кваліфікацій має важливе значення, оскільки їх присвоєння свідчить про важливі перехідні рубежі від системи освіти до ринку праці в межах конкретної країни.

Тут важливо уявити розбіжності між змістом поняття “кваліфікація”, наданого в контексті Міжнародної стандартної класифікації занять і Лісабонської Конвенції про визнання кваліфікацій (1997) (див. рис. 4).

Рисунок 4 – Зміст поняття “кваліфікація”

Отже, за Болонськими домовленостями, “кваліфікація” – це документ, який засвідчує термін навчання в певному вищому навчальному закладі за певною програмою. Не фіксується кваліфікація роботи, яку ця людина виконує, чи буде виконувати.

Нині визначилися два типи міжнародного визнання дипломів (сертифікатів) і кваліфікацій, які вимагають двох типів оцінювання документів: академічне й професійне визнання.

Академічне визнання (academic recognition) стосується рішень про визнання, які дозволяють особі розпочати або продовжити курс навчання або надають право використати національне звання чи ступінь приймаючої країни на основі звання або ступеня, отриманих у рідній країні.

Професійне визнання (professional recognition) стосується методологій і процедур оцінювання документів з метою працевлаштування. Система професійних кваліфікацій відображає як національну систему освіти, так і класифікацію професій, галузей промисловості та групування самих фахівців. У деяких країнах, таких, як Німеччина та Нідерланди, більшість академічних кваліфікацій водночас є і професійними кваліфікаціями без додаткових вимог. А, скажімо, у Великобританії, професійні кваліфікації зазвичай присуджуються по завершенні спеціальної професійної підготовки після закінчення університету, або здобутої позауніверситетською освітою. Професійні вимоги можуть встановлюватися в національному законодавстві або професійних організаціях.

Академічне та професійне визнання переслідують різні цілі та можуть використовувати різні підходи та механізми. Однак, їх об'єднує методологія оцінювання освітнього компонента документа або кваліфікації [12, с. 153–155].

У контексті приєднання України до Болонського процесу вітчизняна система вищої освіти визначається сьогодні модернізаційними реформами, у тому числі впровадженням ECTS.

Упровадження ECTS у вищій школі України переслідує таку мету:

- досягнення відповідності стандартам європейського освітнього простору, яка виходить із знань, умінь і навичок, які є надбанням випускника;
- затребування українських освітянських кваліфікацій європейським ринком праці;
- затвердження загальноприйнятої та порівнянної системи освітньо-кваліфікаційних ступенів;
- упровадження стандартизованого додатка до диплома, модель якого розроблена Європейською Комісією, Радою Європи та UNESCO/CEPES і який містить детальну інформацію про результати навчання випускника; д) стимулювання викладачів і студентів вищих навчальних закладів до вдосконалення системи об'єктивного оцінювання якості знань;
- забезпечення “прозорості” системи вищої освіти й академічного та професійного визнання кваліфікацій (дипломів, ступенів, посвідчень тощо).

Проте, як засвідчують останнім часом фахівці, ідея ECTS, яку активно впроваджували в Україні під гаслами Болонського процесу, не мала жодного стосунку ані до болонських реформ, ані до європейської освіти загалом. Нею було підмінено систему ECTS (Європейську кредитну трансферно-накопичувальну систему) на кредитно-модульну систему [13]. Остання була розроблена українськими педагогами ще на початку 1990-х років, передбачуючи розподіл навчальних курсів на окремі модулі, кожен з яких повинен завершуватися певним видом письмової атестації (переважно – у формі тестів). Звісно, кредитно-модульна технологія навчання має певні переваги перед традиційним підходом до навчання, а саме: зміст матеріалу дисципліни розподілений на окремі змістові одиниці – модулі, які мають відносно самостійне значення; змінено форму спілкування викладача і студента на практичному занятті: опосередковано – через організацію кредитно-модульного навчання та безпосередньо індивідуально; самостійна робота студентів займає значну частину відведеного на навчання часу, в її процесі вони вчаться планувати, самоорганізовуватися та саморозвиватися; підвищується об'єктивність оцінювання навчання студентів – вона цілком залежить від суми набраних балів за кожний модуль; контроль якості навчання набуває більшої прозорості, оскільки є система накопичення балів і студенти мають змогу відстежувати свої оцінки; студенти мають можливість постійно контролювати власні досягнення у навчанні і т. ін. *Проте кредитно-модульна система не вирішує основного завдання ECTS – накопичення і трансферу (передачі) кредитів.*

Ідеєю кредитно-модульного навчання було офіційно підмінено ECTS у наказі МОН “Про затвердження Програми дій щодо реалізації положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки України на 2004-2005 роки” від 23.01.2004 р. № 49. У цьому документі у переліку заходів, що необхідно здійснити Україні пунктом 1.3 вказано “провести педагогічний експеримент щодо впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу на основі критеріїв ECTS та тестування у вищих навчальних закладах” [8]. Після цього кредитно-модульна система у документі згадується ще шість разів. При цьому власне “болонська” система ECTS у документі згадується тільки двічі.

Останнім часом у нормативно-правовому забезпеченні організації навчального процесу у вищих навчальних закладах одночасно діяли кілька нормативних документів, а саме:

- “Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах”, впроваджене в дію наказом МОН № 161 від 02.06.1993 р. [5];
- “Тимчасове положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців”, уведене в дію наказом МОН № 48 від 23.01.2004 р. [7];

– “Методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах” (наказ МОН України від 26.02.1.2010 р. № 1/9-119 [10], розроблені на виконання наказу МОН № 943 від 16.10.2009 р. “Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи” [9].

Проте ані в них, ані в інших розпорядженнях МОН України публічного роз’яснення різниці між кредитно-трансферною системою та кредитно-модульною системою організації навчального процесу не було зроблено, не кажучи вже про відверте визнання помилки чи радше навіть відвертого непрофесіоналізму. Кредитно-модульну систему так само не було скасовано, що створило ще більший хаос і нерозуміння реформ з боку освітянської громадськості.

Разом з цим, ціла низка ключових елементів двох останніх, обов’язкових для виконання документів не повністю узгоджувалася між собою і викликали колізії під час їх реалізації. Скажімо, незадоволення науково-педагогічних працівників викликали завищені вимоги щодо документального оформлення супроводу навчального процесу (наприклад, структура та ведення індивідуального навчального плану студента, необхідність оформлення результатів атестації та сесії одночасно за трьома шкалами тощо). Необґрунтованою виявилась і практика виставляння підсумкових оцінок, особливо з дисциплін, що завершуються іспитом, лише на основі арифметичної суми результатів поточного контролю без проведення екзаменаційного контролю під час запланованої сесії. Значно затрималися українські ВНЗ і з наданням своїм випускникам дипломів і додатків до дипломів європейського зразка.

Це не лише призводило до зниження якості підготовки фахівців, гальмувало розвиток їх мобільності, але і суперечило рекомендаціям основних документів Болонського процесу.

Враховуючи вищезазначене, а також у зв’язку з набуттям чинності нового Закону України “Про вищу освіту” від 01.07.2014 р. № 1556-VII та з метою забезпечення академічної автономії вищих навчальних закладів Міністерством освіти і науки України 17 вересня 2014 р. було скасовано наказ МОН № 774 від 30.12.2005 р., який зобов’язав всі університети запровадити кредитно-модульну систему організації навчального процесу [11]. Згідно із положеннями нового Закону України “Про вищу освіту” питання організації навчального процесу відносяться до компетенції університетів, є складовою їх академічної автономії.

Проте офіційних роз’яснень з боку МОН України українськими вищими навчальними закладами ще не отримано. Водночас, Європейська кредитно-трансферно-накопичувальна система організації навчального процесу (ECTS) продовжує залишатися безперечним пріоритетом Болонських домовленостей, що гарантує студентам мобільність, спрощення працевлаштування та отримання освіти за кордоном. Тому сприятиме використання у повному обсязі її ключових документів (інформаційний пакет/каталог курсів; аплікаційна форма студента; угода про навчання; угода про практичну підготовку та зобов’язання про якість; академічна довідка; додаток до диплома європейського зразка), а також інструментів відповідно до вимог Довідника користувача ECTS 2009 р. [3], як це передбачено наказом МОН України № 943 від 16.10.2009 р. [9].

Висновки. Отже, ECTS – це орієнтована на особу, що навчається, система накопичення і трансферу кредитів, яка ґрунтується на прозорості результатів навчання та навчального процесу. Її метою є сприяння плануванню, наданню, оцінюванню, визнанню та підтвердженню кваліфікацій і навчальних модулів, а також сприяння академічній і професійній мобільності студентів. ECTS широко використовується у формальній вищій освіті та може застосовуватися для інших видів діяльності у навчанні впродовж життя.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Конвенція про визнання кваліфікацій, що стосуються вищої освіти в європейському регіоні: Лісабон, 11 квіт. 1997 р. (№ 165).
2. Про європейський простір вищої освіти: Спільна декларація міністрів освіти Європи, Болонья, Італія, 19 червня 1999 р.
3. Довідник користувача Європейської системи трансферу та накопичення кредитів (ЄКТС): Брюссель, 6 лют. 2009 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eprints.kname.edu.ua/17926/1/ECTS_users_guide_final_ua.pdf
4. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII.
5. Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах: Наказ Міносвіти України від 02.06.1993 № 161.

6. Про проведення педагогічного експерименту з кредитно-модульної системи організації навчального процесу: Наказ МОН України від 23.01.2004 р. № 48.
7. Тимчасове положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців: Наказ Міносвіти України від 23.01.2004 р. № 48.
8. Про затвердження Програми дій щодо реалізації положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки України: Наказ Міносвіти України від 23.01.2004 р. № 49.
9. Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи: Наказ МОН України від 16.10.2009 р. № 943.
10. Методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах: Наказ МОН України від 26.02.1.2010 р. № 1/9-119.
11. Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 30.12.2005 № 774: Наказ МОН України від 17.09.2014 р. № 1050.
12. Дмитриченко М. Ф. Вища освіта і Болонський процес: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / М. Ф. Дмитриченко, Б. І. Хорошун, О. М. Язвінська, В. Д. Данчук. – К. : Знання України, 2006. – 440 с.
13. Совсун І. Р. Болонська система в українському прочитанні: про підміну понять і бюрократизацію [Електронний ресурс] / І. Р. Совсун. – Режим доступу: <http://education.unian.ua/408721-bolonska-sistema-v-ukrajinskomu-prochitanni-pro-pidminu-ponyat-i-byurokratizatsiyu.html>
14. Язвінська О.М. Проблема професійної мобільності сучасного фахівця в контексті фундаменталізації професійної підготовки / О. М. Язвінська // Вісн. Нац. транс. ун-ту : [у 2-х част. ; вип. 24]. – Ч. 1. – К.: НТУ 2011. – 256 с. – С. 32–36.

REFERENCES

1. Convention on the recognition of qualifications concerning higher education in the European region. Lisbon, 11th April 1997. (Ukr)
2. The European higher education area: The Joint Bologna Declaration of the European ministers of education. Bologna, Italy, 19th June 1999. (Ukr)
3. The reference manual of the user of the European Community Course Credit Transfer System (ECTS). Bruxelles, 6th February, 2009 [Electronic resource]. – Access: http://eprints.kname.edu.ua/17926/1/ECTS_users_guide_final_ua.pdf. (Ukr)
4. About higher education: Law of Ukraine of 01.07.2014 p. № 1556-VII. (Ukr)
5. About claim of Statute about organization of educational process in higher educational establishments: Order of Department of education and science of Ukraine of 02.06.1993 № 161. (Ukr)
6. About the leadthrough of pedagogical experiment from credit-module systems of organization of educational process: Order of Department of education and science of Ukraine of 23.01.2004 p. № 48. (Ukr)
7. Temporal position about the organization of educational process in credit-modular system of specialists's preparation: Order of Department of education and science of Ukraine of : 23.01.2004 p. № 48. (Ukr)
8. About claim of Program of actions on implementation of positions of the Bologna Declaration in system of a higher education and a science of Ukraine: Order of Department of education and science of Ukraine of 23.01.2004 p. № 49. (Ukr)
9. About introduction in higher educational establishments of Ukraine European credit-transfer systems: Order of Department of education and science of Ukraine of 16.10.2009 p. № 943. (Ukr)
10. Methodical recommendations in relation to introduction of European credit-transfer system and it key documents in higher educational establishments: Order of Department of education and science of Ukraine of 26.02.1.2010 p. № 1/9-119. (Ukr)
11. About confession such which lost an action, to the order of Department of education and science of Ukraine of 30.12.2005 № 774: Order of Department of education and science of Ukraine of 17.09.2014 p. № 1050. (Ukr)
12. Dmitrichenko, M.F., Horoshun, B.I., Yazvinska, O.M., Danchuk, V.D. (2006) Higher education and Bologna process. Tutorial manual. Kyiv: Znannya Ukrainy, 440 p. (Ukr)
13. Sovsun, I.R. Bologna system in the Ukrainian reading: about the substitution of concepts and bureaucratization [Electronic resource]. – Access: <http://education.unian.ua/408721-bolonska-sistema-v-ukrajinskomu-prochitanni-pro-pidminu-ponyat-i-byurokratizatsiyu.html>. (Ukr)

14. Yazvinska, O.M. The problem of professional mobility of modern specialist is in a context of fundamentalization of the professional training. *Visnyk National Transport University*. Kyiv: National Transport University, 2011, Vol. 24 [in two parts]. P. 2., 256 p., pp. 32–36. (Ukr)

РЕФЕРАТ

Гришук А.К. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система організації навчального процесу організації (ECTS) / А.К. Гришук, О.М. Язвінська, В.А. Ткаченко // Вісник Національного транспортного університету. Серія «Технічні науки». Науково-технічний збірник. – К. : НТУ, 2015. – Вип. 1 (31).

У статті висвітлено новий підхід до потенціалу Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи організації навчального процесу (ECTS). Метою запровадження ECTS є забезпечення якості вищої освіти й інтеграція національної системи вищої освіти в європейське та світове освітнє співтовариство. Пріоритетом ECTS стало сприяння академічній і професійній мобільності сучасного фахівця.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ЄВРОПЕЙСЬКА КРЕДИТНА ТРАНСФЕРНО-НАКОПИЧУВАЛЬНА СИСТЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ (ECTS), БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС, ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР ВИЩОЇ ОСВІТИ, КВАЛІФІКАЦІЯ, АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ, ПРОФЕСІЙНА МОБІЛЬНІСТЬ, НАВЧАННЯ ВПРОДОВЖ ВСЬОГО ЖИТТЯ

ABSTRACT

Gryshchuk O.K., Yazvinska O.M., Tkachenko V.A. European Community Course Credit Transfer System of the Educational Process (ECTS). *Visnyk National Transport University*. Series «Technical sciences». Scientific and Technical Collection. – Kyiv: National Transport University, 2015. – Issue 1 (31).

In the article the new approach to potential of the European community course credit transfer system (ECTS) of the learning process (ECTS) is reflected, the main principles of which are reflected in the documents of the Bologna Process. The purpose of ECTS's implementation is support the higher education's quality and the integration of national higher education's system into the European and world higher education areas. The basic priority of ECTS is the assistance academic and professional mobility of the modern specialist.

The Bologna Process – a system of measures European government agencies, universities, intergovernmental and non-governmental organizations related to higher education, aimed at structural reform of national systems of higher education in Europe to create a European Research Area in order to increase the capacity of graduates to employment, raising the competitiveness of European higher education. An analysis of the integration process of higher education in Europe is the result of generalization, purposeful collective understanding of objective socio-economic and political processes of their interaction with her educational systems.

The possibilities offered by the system ECTS educational institutions and students: the adoption of clear and comparative degrees, making the education system that initially is based on two cycles, establishing a system of credits, the development of internships and the development of European cooperation in quality control of education, the development of the European dimension in higher education, lifelong learning, establishing closer links between the European Higher Education Area and European Research, higher education institutions and students.

Of primary importance are the introduction of a system of credits as an accepted means of qualitative and quantitative measurement of the educational process, the development of internships as a practical way of integrating learning based on quality criteria and credits. In this regard, an important role to play ECTS.

KEYWORDS: EUROPEAN COMMUNITY COURSE CREDIT, TRANSFER SYSTEM OF THE EDUCATIONAL PROCESS (ECTS), EUROPEAN HIGHER EDUCATION AREA, QUALIFICATION, BOLOGNA PROCESS, ACADEMIC MOBILITY, PROFESSIONAL MOBILITY, LIFELONG LEARNING

РЕФЕРАТ

Гришук, А.К. Европейская кредитная трансферно-аккумулирующая система организации учебного процесса (ECTS) [Текст] / А.К. Гришук, Е.Н. Язвинская, В.А. Ткаченко // Вестник Национального транспортного университета. Серия «Технические науки». Научно-технический сборник. – К. : НТУ, 2015. – Вып. 1 (31).

В статье отражен новый подход к потенциалу Европейской кредитной трансферно-аккумулирующей системы организации учебного процесса (ECTS). Целью внедрения ECTS является обеспечение качества высшего образования и интеграция национальной системы высшего

образования в европейское и мировое пространства высшего образования. Приоритетом ECTS стало содействие академической и профессиональной мобильности современного специалиста.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ЕВРОПЕЙСКАЯ КРЕДИТНАЯ ТРАНСФЕРНО-АККУМУЛИРУЮЩАЯ СИСТЕМА ОРГАНИЗАЦИИ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА (ECTS), БОЛОНСКИЙ ПРОЦЕСС, ЕВРОПЕЙСКОЕ ПРОСТРАНСТВО ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ, КВАЛИФИКАЦИЯ, АКАДЕМИЧЕСКАЯ МОБИЛЬНОСТЬ, ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ МОБИЛЬНОСТЬ, ОБРАЗОВАНИЕ В ТЕЧЕНИЕ ВСЕЙ ЖИЗНИ

АВТОРИ:

Гришук Олександр Казимирович, кандидат технічних наук, професор, завідувач кафедри туризму, проректор з навчальної роботи Національного транспортного університету, академік Транспортної академії України, Відмінник освіти України, нагороджений Почесним знаком Міністерства освіти і науки України “Петро Могила”, e-mail: gryshchuk@ntu.edu.ua, тел. +380442804667, Україна, 01010, м. Київ, вул. Суворова, 1.

Язвінська Олена Миколаївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права Національного транспортного університету, Відмінник освіти України, e-mail: history@ntu.edu.ua, тел. +380442846807, Україна, 01010, м. Київ, вул. Кіквідзе 42,

Ткаченко Валентина Андріївна, доцент кафедри транспортного права та логістики Національного транспортного університету, начальник навчально-методичного відділу Національного транспортного університету, e-mail: tva-ntu@ukr.net, тел. +380442804582, Україна, 01010, м. Київ, вул. Суворова, 1.

AUTHORS:

Gryshchuk O.K. Ph.D., professor, National Transport University, head of the department «Tourism», pro-rector on educational work, e-mail: gryshchuk@ntu.edu.ua, tel. +380442804667, Ukraine, 01010, Kyiv Suvorov St., 1.

Yazvinska O.M., candidate of historical sciences, National Transport University, associate professor of the department «Theory and History of State and Law», e-mail: history@ntu.edu.ua, tel. +380442846807, Ukraine, 01010, Kyiv, Kikvidze St., 42.

Tkachenko V.A., National Transport University, associate professor of the department «Transportation Law and Logistics», the chief of the study-methodical department of National Transport University, e-mail: tva-ntu@ukr.net, тел. +380442804582, Ukraine, 01010, Kyiv Suvorov St., 1.

АВТОРЫ:

Гришук Александр Каземирович, кандидат технических наук, профессор, заведующий кафедры туризма, проректор по учебной работе Национального транспортного университета, академик Транспортной академии Украины, Отличник образования Украины, награжден Почетным знаком Министерства образования и науки Украины “Петр Могила”, e-mail: gryshchuk@ntu.edu.ua, тел. +380442804667, Украина, 01010, г. Киев, ул. Суворова, 1.

Язвинская Елена Николаевна, кандидат исторических наук, доцент, доцент кафедры теории и истории государства и права Национального транспортного университета, Отличник образования Украины, e-mail: history@ntu.edu.ua, тел. +380442846807, Украина, 01010, г. Киев, ул. Киквидзе 42, к. 316.

Ткаченко Валентина Андреевна, доцент кафедры транспортного права и логистики Национального транспортного университета, начальник учебно-методического отдела Национального транспортного университета, e-mail: tva-ntu@ukr.net, тел. +380442804582, Украина, 01010, г. Киев, ул. Суворова, 1.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Хорошун Б.І., доктор історичних наук, професор, Національний транспортний університет, завідувач кафедри теорії та історії держави і права, Київ, Україна.

Мельниченко О.І., кандидат технічних наук, професор, Національний транспортний університет, професор кафедри транспортного права і логістики, Київ, Україна.

REVIEWER:

Horoshun B.I., Ph.D., Historical (Dr.), professor, National Transport University, head of the department «Theory and History of State and Law», Kyiv, Ukraine.

Melnichenko O.I., Ph.D., professor, National Transport University, professor of the department «Transportation Law and Logistics», Kyiv, Ukraine.